

**Danmarks Lejerforeninger
Sankt Peders Stræde 2, 1.
4000 Roskilde**

**Lejernes Landsorganisation
Rewentlowgade 14, 4. sal
1651 København V**

**Ejendomsforeningen Danmark
Nørre Voldgade 2,
Postboks 193,
1006 København K**

Folketinget, Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

26. maj 2009

Foretræde for Folketingets Retsudvalg

På vegne af ovennævnte organisationer anmoder undertegnede hermed om fortræde for Folketingets Retsudvalg.

Emnet for foretrædet er fastsættelse af lægdommerhonorarer. Vore organisationer indstiller personer som lægdommere ved boligretterne og har derfor en naturlig interesse i spørgsmålet

Grunden til henvendelsen er, at justitsministeriet tilsyneladende ikke ønsker at løse problemet. I stedet har man henvist sagen til et udvalg om rekruttering af domsmænd. Denne henholdenhed er uacceptabel, i sær i betragtning af, at det nu snart er 10 år siden honoraret sidst blev reguleret.

Der vedlægges følgende bilag:

- B 6: Historik over sagen om regulering af lægdommerhonorarer
- B 5: Svar fra Justitsministeriet af 13 februar 2009.
- B 1: Forslag fra Danmarks Lejerforeninger af 1. marts 2006 om regulering af honorarer.

Med venlig hilsen

Jakob Lindberg,
Organisationssekretær
Danmarks Lejerforeninger

Jesper Larsen
Cheføkonom
Lejernes Landsorganisation

Liselotte Almosetoft
Chefjurist
Ejendomsforeningen Danmark

B 6

Historik over sagen om regulering af lægdommerhonorarer

2006

Den 1. marts 2006 rejste Danmarks Lejerforeninger spørgsmålet om honorar for lægdommere ved Boligretten over for Domstolsstyrelsen, Folketingets Retsudvalg, Folketingets Boligudvalg og Justitsministeren. Vi fremlagde i den forbindelse et konkret forslag.

2007

Vi henvendte os igen til Domstolsstyrelsen den 30. april 2007 og den 6. december 2007 skrev Styrelsen til os, at finansieringen af udgiftsforøgelsen endnu ikke var afklaret.

2008

10. marts 2008 svarede daværende Justitsminister Lene Espersen på spørgsmål 322 fra Folketingets Retsudvalg. I svaret skrev ministeren at spørgsmålet skulle undersøges af en arbejdsgruppe. Svaret indeholdt desuden en redegørelse for regulering af honorarerne i perioden 1971-2001

Efter fornyede henvendelser i foråret 2008 svarede Domstolsstyrelsen den 17. april 2008 ligeledes, at Justitsministeriet agtede at nedsætte en arbejdsgruppe, som blandt andet ville blive bedt om at overveje, om de nuværende ydelser til lægdommere er passende.

Domstolsstyrelsen lovede at vende tilbage til Danmarks Lejerforeninger, når resultatet af arbejdsgruppens overvejelser foreligger.

Den 23. april 2008 stillede Danmarks Lejerforeninger følgende spørgsmål til Domstolsstyrelsen

- 1) Hvem sidder i den pågældende arbejdsgruppe?
- 2) Hvad er arbejdsgruppens kommissorium?
- 3) Har arbejdsgruppen holdt sit første møde - og i givet fald hvornår?
- 4) Hvornår forventer arbejdsgruppen at være færdig med arbejdet?

Styrelsen svarede den 30. maj, at der hverken var blevet udarbejdet noget kommissorium eller udpeget medlemmer til arbejdsgruppen. Dette skyldtes, at Justitsministeriet endnu ikke havde udarbejdet rammerne for arbejdsgruppen. Man lovede at vende tilbage, når man havde hørt noget fra Justitsministeriet.

Siden har vi ikke hørt fra Domstolsstyrelsen.

2009

Den 13. januar skrev Danmarks Lejerforeninger til Justitsminister Brian Mikkelsen og rykkede for svar.

Den 13. februar svarede ministeren, at spørgsmålet om regulering af ydelserne var blevet overladt til en arbejdsgruppe om udvælgelse af lægdommere.

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Danmarks Lejerforeninger
Jakob Lindberg
Sankt Peders Stræde 2, 1.
4000 Roskilde

13 FEB. 2009

Dato:
Kontor: Civilkontoret
Sagsbeh: Ulrik Fenneberg
Sagsnr.: 2009-4030-0093
Dok.: LIFB/0633
+ bilag

Lægdommerhonorarer

Ved brev af 13. januar 2009 har Danmarks Lejerforening rettet henvendelse til justitsministeren vedrørende lægdommerhonorarer.

Justitsministeriet kan oplyse, at justitsministeren har besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe om udvælgelse af lægdommere. Arbejdsgruppen skal bl.a. overveje, om der er behov for at gøre hvervet som lægdommer mere attraktivt, herunder om de nuværende ydelser er passende.

Arbejdsgruppen skal så vidt muligt færdiggøre sit arbejde i løbet af efteråret 2009.

Justitsministeriet kan endvidere oplyse, at ministeriet den 14. januar 2009 har anmodet de i kommissoriet nævnte myndigheder mv. om at indstille medlemmer til arbejdsgruppen, og at det første møde forventes at blive afholdt i løbet af foråret 2009.

Der vedlægges kopi af arbejdsgruppens kommissorium.

Med venlig hilsen

Birgit Thastrup Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dato: 12. januar 2009
Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2007-4030-007
Dok.: UFB40625

Kommissorium for Arbejdsgruppen om udvælgelse af lægdommere

1. Baggrund

Den danske strafferetspleje hviler bl.a. på et princip om befolkningens medvirken. Det er derfor væsentligt, at de personer, der udtages til at fungere som nævninger og domsmænd er egnede til at varetage hvervet, og at sammensætningen af lægdommere afspejler det omgivende samfund.

Der har igennem de senere år været en stadig stigende fokus på at sikre, at de personer, der udtages til at virke som nævninger og domsmænd, ikke blot er egnede, men også udgør et alsidigt sammensat udsnit af befolkningen.

Senest har Justitsministeriet i februar 2007 ændret grundlistebekendtgørelsen, således at grundlisteudvalget, der forestår udvælgelsen af lægdommere, skal begrunde over for vedkommende landsret, hvordan udvalget har søgt at sikre sig, at de udtagne personer er egnede til at virke som nævninger eller domsmænd, samt at kravene til alsidighed og repræsentativitet er opfyldt.

Justitsministeriets Forskningsenhed har i tre rapporter beskrevet udviklingen i lægdommernes repræsentativitet fra 1996 til den seneste udtagelse af lægdommere i 2007. Den seneste undersøgelse fra oktober 2007 viser, at der blandt lægdommere er en lidt større andel af mænd end i befolkningen generelt. Desuden fremgår det af undersøgelsen, at forskellen mellem lægdommernes og befolkningens gennemsnitsalder med tiden er

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

mindsket. Denne udvikling er dog primært et resultat af en generelt aldrende befolkning. For så vidt angår lægdommernes etniske baggrund, er der sket en klar forbedring i forhold til tidligere undersøgelser, idet der ved den seneste udtagning af lægdommere er udtaget $\frac{3}{4}$ af det forventede antal personer af fremmed etnisk herkomst, mod tidligere kun halvdelen.

Trods denne forbedring for så vidt angår repræsentationen af etniske minoriteter, er det Justitsministeriets opfattelse, at det bør overvejes nærmere, om der kan tages yderligere initiativer med henblik på at sikre, at de personer, der skal virke som lægdommere, udgør et alsidigt sammensat udsnit af befolkningen.

2. Gældende ret

Det følger af grundlovens § 65, stk. 2, at lægmænd skal medvirke i strafferetsplejen. Der er i retsplejelovens §§ 68-78 fastsat nærmere bestemmelser om nævningers og domsmænds udtagelse.

Efter retsplejelovens § 68 skal der for hver af landets nævningekredse for et tidsrum af 4 år regnet fra en 1. januar vælges et antal personer, der må anses for egnede til at virke som nævninge eller domsmænd. Listerne over disse personer benævnes grundlister. Udtagelse til grundlisten foretages i hver kommune af et grundlisteudvalg på fem medlemmer, der udpeges af kommunalbestyrelsen, jf. retsplejelovens § 72.

Lægdommerhvervet er et borgerligt ombud. Det fremgår af retsplejelovens § 69, at enhver uberygtet mand eller kvinde, der har valgt til Folketinget, kan udtages som nævning eller domsmand, medmindre den pågældende fylder 70 år inden udløbet af det tidsrum, for hvilket grundlisten gælder, eller på grund af åndelig eller legemlig svaghed eller utilstrækkeligt kendskab til det danske sprog er ude af stand til at fyldestgøre en nævnings og domsmands pligter. Visse persongrupper er dog jf. retsplejelovens § 70 udelukkede fra at være nævninger og domsmænd, og det er endvidere i retsplejelovens § 71 nøje reguleret, hvem der kan begære sig fritaget for hvervet. Landsrettens præsident afgør, om en fremsat begæring om fritagelse skal imødekommes, jf. retsplejelovens § 76.

Det er landsrettens præsident, der affatter nævninge- og domsmændslisterne. Dette sker ved lodtrækning blandt de personer, der er optaget på grundlisterne, jf. retsplejelovens § 74.

Der er i grundlistebekendtgørelsen fastsat nærmere regler om antallet af personer, der skal udtages og om selve udtagelsen.

Det fremgår af grundlistebekendtgørelsen, at de personer, der udtages til grundlisterne, skal udgøre et alsidigt sammensat udsnit af befolkningen, og at der skal tilstræbes en repræsentation af de forskellige aldersklasser, af mænd og kvinder, og af etniske minoriteter svarende til deres andel af befolkningen i kommunen.

Endelig følger det af grundlistebekendtgørelsen, at grundlisteudvalget ved fremsendelsen af grundlisten, skriftligt over for præsidenten for vedkommende landsret skal redegøre for, hvordan grundlisteudvalget har søgt at sikre sig, at de udtagne personer er egnede til at virke som nævninger eller domsmænd, og at kravet om alsidighed og repræsentativitet er opfyldt.

Som det fremgår, skal der ved udvælgelsen af personer til grundlisterne foretages en vurdering af de pågældendes egnethed. Egnethedsprincippet er dels formuleret som minimumskrav (jf. retsplejelovens § 69), dels udtrykt som et mere generelt egnethedskrav i § 68. Minimumskravet består i, at den pågældende ikke på grund af åndelig eller legemlig svaghed eller utilstrækkeligt kendskab til det danske sprog må være ude af stand til at fyldestgøre en nævnings og domsmands pligter.

Med dette egnhedsprincip lægges der vægt på, at lægdommernes ansvarsfulde og ofte vanskelige funktion må forudsætte visse kvalifikationer, af hensyn til både tiltalte og strafferetsplejen som helhed.

Over for dette egnhedsprincip står repræsentationsprincippet i grundlistebekendtgørelsen.

Disse to principper for udvælgelse af lægdommere er ikke fuldt ud forenelige i praksis. En fuldstændig repræsentativitet vil kun kunne opnås ved en statistisk udvælgelse – eller eventuelt (mindre præcist) ved en lodtrækning – blandt borgerne. Ved en individuel, kvalitativ udvælgelse er det i praksis ikke muligt fuldt ud at tage højde for alle repræsentativitetsfaktorer, selv om repræsentativitet naturligvis kan (og bør) tilstræbes.

5. Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppen sammensættes således:

- 1 medlem fra Justitsministeriet (formand).
- 2 medlemmer, herunder et medlem fra en statsadvokatur, udpeges efter indstilling fra Rigsadvokaten.
- 1 medlem udpeges efter indstilling fra Domstolsstyrelsen.
- 1 medlem udpeges efter indstilling fra præsidenterne for landsretterne.
- 1 medlem udpeges efter indstilling fra Den Danske Dommerforening.
- 1 medlem udpeges efter indstilling fra Landsforeningen af Beskikkede Advokater.
- 1 medlem udpeges efter indstilling fra Advokatrådet.
- 4 medlemmer, herunder mindst 3 medlemmer fra enkelte kommuner med forskellige erfaringer med det praktiske arbejde med udarbejdelse af grundlister, udpeges efter indstilling fra Kommunernes Landsforening.

Arbejdsgruppens sekretariatsfunktion varetages af Justitsministeriet.

DANMARKS LEJERFORENINGER

Sankt Peders Stræde 2, 1., 4000 Roskilde - TLF: 33 33 99 25 - FAX: 33 33 99 41

E-post: dl@dklf.dk - Hjemmeside: www.dklf.dk

Justitsministeren
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 Kbh. K

Folketingets Boligudvalg
Christiansborg
1240 Kbh. K

1. marts 2006

Honorarer for lægdommere ved Boligretten

Danmarks Lejerforeninger skal hermed foreslå, at der snarest gennemføres en hævnning af diæt-satserne for lægdommere ved boligretterne.

Vi foreslår følgende:

- a) At diætsatserne dyrtidsreguleres, med tilbagevirkende kraft fra seneste forhøjelse, og derefter årligt pr. 1. januar.
- b) At der indføres to satser: for et *halvdagsmøde* bør diætet være 1.100 samt dyrtidsregulering – et *heldagsmøde* bør udløse dobbelt diæt.
- c) At såfremt den samlede transporttid med offentligt transportmiddel indregnes, når det skal afgøres om mødet skal regnes som hel- eller halvdagsmøde.
- d) At en lægdommer, som alternativ til diæt-honorering, kan vælge at få dækket dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste.
- e) At der altid beregnes honorarer – uden transporttillæg - for domsforhandlinger, der aflyses senere end 1 uge før mødets afholdelse.

Begrundelse:

I øjeblikket får en lægdommer 1.100 kr for et møde uanset mødets varighed. De fleste domsforhandlinger i boligretssager tager 3-4 timer.

Dette er i sig selv en meget beskednen honorering. Inklusive forberedelse og transport tager en domsforhandling ofte en hel arbejdsdag. Det svarer til en årsløn på 220.000 kr inklusive feriepenge og pensionsbidrag. (Én domsforhandling hver arbejdsdag 200 dage om året).

Dette er klart ude af trit med nutidens almindelige lønniveau, hvad enten vi taler om håndværkere, selvstændige næringsdrivende eller akademikere.

Lægdommerne kommer fra mange forskellige erhverv.

For nogle fastansatte lønmodtagere medfører et møde i Boligretten ikke noget umiddelbart fradrag i lønnen, men betyder, at vedkommende på et andet tidspunkt må indhente de opgaver der forsømmes på jobbet.

For andre, f.eks. håndværkere i det private erhvervsliv, medfører deltagelse i en domsforhandling et fradrag i lønnen. Oftest vil der være tale om træk af en hel dagløn på f.eks. 2000 kr, fordi arbejdsgiveren sjældent accepterer, at man bliver væk i 5 timer og hæver løn for de sidste 2.

For selvstændige næringsdrivende er der ofte tale om endnu højere indtægtstab, idet fraværet medfører nedgang i omsætningen.

Ovennævnte forslag kombinerer en rimelig standardsats med en fleksibel undtagelsesbestemmelse (pkt. d).

Til de enkelte punkter i forslaget har vi følgende kommentarer:

c) Forslaget om transporttillæg er begrundet i den kommende domstolsreform, som betyder væsentligt længere transporttid for en del lægdommere. Da man principielt ikke kan fratæde som lægdommer midt i en periode, må staten yde en rimelig kompensation for det forøgede tidsforbrug. Forslaget vil også afhjælpe problemet med det forøgede tidsforbrug, der kan opstå, hvis en lægdommer af private grunde flytter inden for udnævnelsesperioden.

c) Forslaget om honorar for aflyste møder er begrundet i, at domsforhandlinger ofte aflyses dagen før - til stor gene for lægdommerne, som allerede har taget fri fra arbejde.

Lægdommerne er – med lejelovgivningens nuværende kompleksitet en uundværlig del af retssystemet. Både på lejer- og på udlejerside er det svært at tiltrække kvalificerede lægdommere. Hvis det skal lykkes at rekruttere lægdommere fremover, kræver det at lægdommerne omfattes med den samme respekt og honorering, som de øvrige personalegrupper i retssystemet.

Med venlig hilsen

p.o.v.

Jakob Lindberg

Kopi til

Lejernes Landsorganisation

Bosam

Ejendomsforeningen Danmark

Boligselskabernes Landsforening

Erhvervslejernes Landsorganisation